शब्देनागृह्यमाणविशेषत्वात्सर्वोपलक्षणं सिध्यतीति वाच्यम् · संख्याशब्देन विशेषग्रहणात् द्वादशाहऽआगहेत्युक्ते प्रथमस्यैव सौत्यस्याङ्ग उपलक्षणम् न द्वितीयादेः तस्माद्द्वितीयसौत्यस्यार्थे त्रयोदशाहऽइत्येवं प्रयोज्यम् तृतीयस्यार्थे चतुर्दशाहऽइति एवं द्वादशार्थे त्रयोविंशाहे सुत्यामिति · एवं सर्वेषां सौत्यानामुपलक्षणे प्राप्ते सिद्धान्तमाह ·

तन्त्रकालकर्म प्रत्यहमविधानात् ॥ ८ ॥ तन्त्रेत्यविभक्तिको निर्देशः तन्त्रेणेत्यर्थे · कालसंयुक्तं कर्म कालकर्म तत् द्वादशाहे सुत्यामागहेत्येवं तन्त्रेण सकृत्सुत्याशब्दोच्चारणेनैव कर्तव्यम् न तु प्रतिसुत्यं त्रयोदशाहऽइत्यादिना पृथक्सुत्याशब्दोच्चारणेन । कुतः प्रत्यहमविधानात् न ह्येवं विधानमस्ति यत्प्रत्यहं प्रतिसुत्यमुच्चारणं कार्यमिति । ननु प्रकृतिवद्विकृतिः कर्तव्येति चोदकेन विधानं भविष्यति प्रकृताविकं सौत्यमहस्तस्योपलक्षणं कृतम् त्र्यहे सुत्यामागहेति अतः प्रकृतिवदेव विकृतावपि सर्वाणि सौत्यान्यहान्युपलक्षणीयानीति · अत्रोच्यते · न हि प्रकृतौ सुत्योपलक्षणं चिकीर्षितम् न हि तयोपलक्षितया किंचिद्दृष्टं प्रयोजनमस्ति अतो दृष्टमेव कल्प्यम् · अत्र तु सुत्यामागह मघवन्नित्येवं सुत्यासम्बन्धिदेवतेन्द्रस्य स्मरणरूपसंस्कारमात्रं विवक्षितम् · संख्याशब्दोऽहःशब्दश्चार्थसिद्धत्वाद्विवक्षितनिर्देशमात्रम् · तच्च स्मरणमुपसत्कालीनानामङ्गामुच्चारणद्वारेण[1] · तेनाहर्गणे येन केनचिदङ्गा कृतं स्मरणमिति नाहरन्तरप्रकाशनेनार्थः । तच्च प्रधानकाले क्रियमाणमगृह्यमाणविशेषत्वात्सर्वार्थं भवति · तत्र च मुख्यत्वात्प्रथमेनाङ्गोपलक्षणमुचितम् । तच्चात्मपक्षाविशेषितमङ्गां[2] गणनमकर्मकालत्वाच्चागृह्यमाणविशेषं सर्वेषामुपकरोति · तस्मादाद्ये क्रयणीयेऽहनि द्वादशाहे सुत्यामागहेति वक्तव्यम् द्वितीये तु एकादशाहऽइति तृतीये तु दशाहऽइति एवं सर्वेषु । हे मघवन् हे इन्द्र द्वादशाहेऽतीते सति सुत्यां प्रति भवतागन्तव्यमिति एवमेतदिन्द्रस्य सुत्यां प्रत्यामन्त्रणम् । ननु चास्मिन्नपि पक्षेऽदृष्टमेव प्रयोजनम् दृष्टस्याभावात् यत इन्द्र आमन्त्रणं न शृणोति न च श्रुत्वा सुत्यामागहति[3] देवतानां विग्रहवत्त्वस्य मीमांसकैर-

१) ? °लीनामङ्गा° २· २) ? तच्चात्मेप° २· ३) ? श्रुत्यासत्याग° २·